

İBRAHİM YİRİK: THKP-C ANTI-EMPERYALİST TAVIR ALIŞTIR

DEVİRİM THKP-C ÖNDERLİĞİNDE EZİLEN HALKLARIN OLACAKTIR

MLSPB, THKP-C çizgisinin oportünizmin yoğun saldırılarının hedefi haline geldiği 1975’de, Parti çizgisinin samimi bir savunucusu olarak siyaset yelpazesi içine ilk adımlarını attı. MLSPB’nin örgütlenme ve mücadele pratiğini belirleyen düşünce sistematığının ana hatları şöyle özetlenebilir:

I- THKP-C çizgisi Türkiye devriminin yolunu aydınlatan bilimselliğe sahiptir.

II- THKP-C sahip olduğu siyasal çizginin mücadele pratiği içindeyken, örgütsel yapısı darbeler almış ve önder gücünü kaybetmiştir. Partiden artakalanlar, omuzlarına yüklenen tarihsel görevleri omuzlamaktan kaçınmışlardır. Böylece, partinin yapısı merkezi düzeyde alınan darbeleri ve önderliğin imha edilmesinin doğurduğu boşluğun doldurulamamasının sonucu olarak dağılmıştır.

III- THKP-C örgütsel-askeri planda yenilgiye uğramıştır. THKP-C’nin yenilgisi, ideolojik-stratejik bir yenilgi olmadığı için, çizginin samimi savunucularının önünde yeni bir ideolojik-stratejik çizgi yaratma görevi yoktur. Gündem, partinin

reorganizasyonunun sağlanmasıdır.

IV- THKP-C.'nin örgütsel planda yeniden yapılanması görevi, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin (PASS) kapsadığı mücadele biçimlerinin diyalektik bütünlüğü dışındaki mücadele perspektifiyle yerine getirilmez. Kavranması gereken ilk halka, PASS'a güç oranında yaşam kazandıracak örgüt yapısını oluşturmaktır. Oluşturulacak asgari örgüt, Silahlı Propagandayı (SP) temel, diğer mücadele biçimlerinin SP'ye bağlı olarak gücü oranında hayata geçirilmelidir. THKP-C güçlerinin birlikteliği bu pratik mücadele içerisinde sağlanabilir.

MLSPB 1975'de esas olarak bu perspektifler ışığında inşa edildi. Bu yaklaşımlar politik bazda ele alındığında, esas olarak döneme uygun gelen saptamalardır. Ne varki, MLSPB, bu perspektifleri tamamlayıcı yaklaşımlarda önemli oranda amatörlüğe ve öznelliğe düştü.

O günün politik düzleminde, THKP-C güçleri olarak tanımlanan güçlerin büyük çoğunluğu, örgütlenme denildiğinde, legal örgütlenmeyi, mücadele denildiğinde akademik-demokratik mücadeleyi anlıyorlardı. Genelde hakim olan yaklaşım devrim mücadelesinin parti önderliğinde başarılı bir şekilde yürütüleceği noktasında olmasına karşın, partinin nasıl yaratılacağı sorununa gelindiğinde çoğu çevrenin şekillenmiş düşünceleri olmadığı gibi bu yönde herhangi bir projeleri de yoktu. Dahası, 12 Mart cuntasının yarattığı şoktan kurtulamamanın dayattığı belirgin bir anlayış, geleneksel sol odaklı olarak devrimci güçlerin saflarına sürekli olarak pompalanıyordu. Bu kesimlere göre, 12 Mart cuntası dahil, birçok kötülüğün kaynağı 71 ihtilalci atılımıydı. Bu anlamıyla da 71 devrimci hareketleri kişiliğinde silahlı mücadele anlayışı mahkum edilmeye çalışılıyordu.

İşte MLSPB'nin çıkışı bu ortamda oldukça anlamlıydı. MLSPB devrimci bir örgütün iradi çabaların ürünü olacağını savunarak, devrimci örgütün yaratılması mücadelesinin savunulan devrimci stratejinin öngördüğü çalışma tarzının hayata geçirilmesinin dışında düşünülmemeyeceğini açık olarak ilan etti. MLSPB, doğru gördüklerini, söylemde de bırakmayarak, oluşturduğu asgari örgüt yapısıyla silahlı propagandayı temel, diğer mücadele biçimlerini SP'ye yardımcı olarak ele alıp, mücadeleyi bu esasta eksiklikleriyle beraber gücü oranında sürdürdü. Bu olgu MLSPB'yi THKP-C'yi savunuyorum diyen diğer kesimlerden ayıran önemli bir olgudur.

MLSPB'nin ayırıcı bir diğer özelliği ise, Devrimci Yol, Devrimci Sol dahil,

birçok kesim mücadeleyi kendiliğindenciliğin yarattığı koşullarla sınırlandırıp, kendilerine sivil faşist güçlerle çerçevesiz devrimci şiddet kullanma perspektifi oluştururken, MLSPB, devrimci savaşın sivil faşist güçlerle sınırlanarak ele alınamayacağını, sivil faşist güçlerin saldırılarına kaynaklık eden emperyalizm ve oligarşik ittifak ve siyasal iktidar olduğu saptamasından hareketle, mücadelenin hedeflerini anti-emperyalist, anti-oligarşik devrim kapsamında iktidar savaşımı belirledi. Yine emperyalizmin ve oligarşik ittifakın maşası durumuna gelmiş faşist güçlere karşı militan bir tutum alınması gerektiği anlayış ve pratiği sergilendi. MLSPB'nin süreçteki eylem çizgisine bakıldığında bu gerçekler açık ve net olarak görülür.

• THKP-C/MLSPB ANTI-EMPERYALİST VE ENTERNASYONALİST TAVRI SİMGELER

ABD emperyalizminin ülkemizdeki varlığına; CIA ajanlarına; ABD'nin kurum ve kuruluşlarına; Filistin halkının ve Orta Doğu halklarının başdüşmanı, ABD emperyalizminin Orta Doğu'daki maşası İsrail Siyonizminin temsilcisi olan Abraham Elazar'ın cezalandırılması ve devrimci şiddet temelinde tavır alınması; MLSPB'nin mücadelesinin anti-emperyalist, anti-Siyonist ve enternasyonalist yönünü simgeler. Partimizin önder kadrolarından Hüseyin Cevahir'in katili Cihangir Erdeniz'in cezalandırılması, işkenceci polis şefi ve partimizin önder kadrosu Ulaş Bardakçı'nın devrimci arkadaşlarımız Ömer Çimeken ve Tamer Tabak'ın katillerinden olan Ahmet Ateşli'nin hedeflenmesi vb. eylemlerle MLSPB, devrimcilerin kanını döken halk düşmanlarının cezasız kalmayacağını açıkça ortaya koymuştur. Sivil faşist güçlerin gelişen halk hareketini bastırma, provokasyonlar yaratma, devrimcileri katletme saldırılarına karşı alınan militan tavır; MLSPB'nin yürüttüğü aktif savaşın ana çerçevesini oluşturur.

Bu noktada MLSPB'yi birçok örgütlenmeden ayıran bir diğer özelliğinden söz etmeden geçemeyiz; 12 Eylül cuntasının mimarları faşist generaller halkı arkalarına alma propagandalarının temel malzemelerinden biri bilindiği gibi, "halkın can ve mal güvenliği kalmamıştı" idi. Cuntacılar sürekli olarak bu demagojik propagandayı yineleyip durdular. Bu propagandalarında önemli oranda başarılı olduklarını da teslim etmek gerekir. Cuntacı generallerin bu alanda başarılı olmalarının nedenlerinden biri, 75-80 sürecinde devrimci güçlerin büyük bir kesiminin orta ve küçük burjuvaziden bazen açık, bazen dolaylı zora dayalı olarak "bağış" adı altında para toplamaları, "kepenk indirme" vb. eylemlerle bu kesimler üzerinde devrimci güçler aleyhinde ortam oluşturmalarıdır. MLSPB

75-80 sürecinde bu kesimlere yönelinmemesi gerektiğini ilkesel bir sorun olarak ele almıştır.

MLSPB'nin militan tavrı bunlarla sınırlı değildir. Cuntacı generallerin kurdukları darağaçlarında, Ahmet Saner ve Kadir Tandoğan yoldaşlarımızın takındıkları onurlu tutum; oligarşinin işkencehanelerinde Bedrettin Şırnak, Nurettin Yenigöl yoldaşlarımızın canları pahasına yürüttüğü direniş; Nurettin Gürateş, Atilla Ermutlu, Tamer Arda, Doğan Özzümrüt, Ercan Yurtbilir, Cebrail Dinç, İbrahim Özalp, gibi onlarca MLSPB kadro ve militanının düşmana karşı almış olduğu tavır, MLSPB'nin yarattığı geleneğin birer örnekleridir. Birçok örgüt işkencehanelerdeki çözümleri deyim yerindeyse mübah görmeye çalışırken MLSPB, geleceğe dönük devrimci bir gelenek yaratmak kaygısıyla hareket etmiş, mahkum edilmesi cezalandırılması gereken tutumlara karşı sessiz kalmamıştır. Yine cuntanın cezaevlerinde izlediği sindirme ve teslim alma politikalarına karşı, birkaç hain dışında MLSPB militanlarının almış olduğu tavır, devrimci bir geleneğin yaratılması yönünde oldukça öneme sahiptir...

▪ **THKP-C'Yİ DOGMATİK DEĞERLENDİRDİK**

MLSPB'nin kuruluşuna yönelik ilk adımları atan arkadaşlarımızın hiçbiri geçmişin THKP-C deneyimi içerisinde yer almamıştır. Bu yönüyle de, geniş pratiğin canlı taşıyıcılarına sahip değildik. Sahip olduğumuz bu nesnellik, geçmişi sağlıklı bir zeminde değerlendirebilmemizi önemli oranda etkilemiştir. Deneyimsizliklerimize, süreçte THKP-C'ye karşı yoğun saldırıların yarattığı tepkiler eklendiğinde, THKP-C'yi hem teorik hem de pratik bazda dogmatik olarak değerlendirmemiz, yaşadığımız sürecin bir gerçeğidir. Bu dogmatik değerlendirmenin yarattığı atmosferde, Türkiye devrimi hakkında teorik zeminde söylenmesi gereken her şeyin THKP-C tarafından söylendiği kanısı büyük oranda saflarımıza hakimdi. Bu kanının doğal uzantısı olarak, devrimci teori adeta taşlaştırıldı. Teorinin taşlaştırılmasının örgüt ilişkilerine ve mücadeleye yansımaları ise, bir dizi olumsuzluğu beraberinde getirdi. THKP-C'nin ortaya koyduğu tezlerden açılması gerekenlerin açılımının yapılamaması, eksik olanların tamamlanmaması, yeni sürecin ortaya çıkardığı siyasal sorunların teorik düzlemde tanımlanmaması, kadroların ağırlıklı olarak tek yönlü şekillenmesi vb. olumsuzluklar boynumuza asılı koca bir ağırlık olarak bünyemizi gün be gün zayıflattı.

Dünyada ve ülkede olup bitenlerin izleyicisi olmayan, bunlar üzerinde sürekli olarak kafa yormayan, politika üretmeyen insanlar, eninde sonunda örgüt içi

sorunları temel tartışma konuları yapar. Örgüt içi sağlıklı tartışmalarla giderilmesi olanaklı olan olumsuzluklar önemli birer çelişkiymiş gibi ele alınarak sağlıklı kopuşmalara meydan verilir. Genel olarak Türkiye solunun özel olarak MLSPB'nin tarihsel sürecinde bu gibi olumsuz kopuşmaların azımsanamayacak boyutta olması, ister istemez birlik ve ayrılık zeminlerinin ne oranda ilkelere dayanılarak oluşturulduğu üzerinde durulması gereken bir konu olarak önümüzde durmaktadır.

Genel olarak Türkiye solunda, birliktelikler ve ayrılıklar sağlıklı zeminlerde gerçekleşmemiştir. THKP-C genelini ele aldığımızda, THKP-C kökenli bir dizi grup ve çevre olmasına karşın, bu yapılanmaların aralarında ne gibi temel ayrım noktaları olduğu hiçbir dönem belirgin olarak ifade edilmemiştir. Bu çevrelerin birçoğunun arasında temele ilişkin ayrım noktaları olmamasına rağmen, dahası ortak noktalarının alabildiğine fazla olmasına rağmen, ayrı olmalarının mantıki ve biçimsel hiçbir izahı olamaz. Bu olgu MLSPB saflarında bilince çıkarılmadığı ve bu yaklaşımlar mahkum edilmediği için, MLSPB iki-üç kez yeni gruplar doğurmak olgusuyla karşı karşıya kaldı. Bir THKP-C Savaşçıları ayrılığını, bir Çayan Sempatizanları ayrılığını, veya o dönem "kardeş örgüt" olarak ilan ettiğimiz Eylem Birliği örgütlenmesiyle neden birlik oluşturmadığımızı bilimsel temellerde açıklamak olanaklı değildir.

▪ 12 EYLÜL'DE GERİ ÇEKİLMİYİ GÜNDEMİMİZE ALMADIK

MLSPB, 80'lere doğru gelindiğinde, hem yukarıda sözünü ettiğimiz ayrılıkların örgüt bünyesinde yarattığı kan kaybının, hem de o güne değin yapılaşmaya başlayan hataların bileşkesi olarak düşmanın darbelerine karşı dayanıklı, kitle ilişkileri içinde kamufle olabilmiş, kendi içinde gerçek anlamda bütünlük gösteren, neyi nasıl yapacağını öngörüsünü taşıyan bir önderliğe sahip bir örgütlenme yaratamamıştı. 1980 içinde bu hataların belirlediği darbelerle MLSPB'nin örgüt organizması önemli oranda kan kaybına uğradı: Kaybedilen kanların giderilmesi yönünde gerekli adımlar atılmadan 12 Eylül'ün kuşattığı ve belirlediği siyasi ortama girildi. Değişen koşullarda, mevcut örgüt yapısıyla mücadelenin sürdürülmesi neredeyse olanaksız bir hal almıştı. 71 pratiğini ve teoriyi dogmatik kavrayışımız, önümüze örgütü düşmanla savaşa hazır duruma getirene kadar geri çekilme taktiğini koymamızı engelledi. MLSPB, bu ortamda geri çekilme taktiğini gündemine almaksızın, cuntayla savaşımı sürdürme yönünde tutum takındı. Ne varki, örgüt organizması bu tutumun hayata geçirilmesine fazlaca olanak tanımıyordu. Durum böyle olunca iyi niyetle girişilen

çabalar ve gösterilen kararlı direnişler örgütsel yenilgiye uğramamızı önleyemedi. Sonuçta, Türkiye solunun ortak “kaderi” haline gelen yenilgi, MLSPB’nin örgütlü ilişkilerinin büyük oranda dağılmasıyla gündemimize girdi.

THKP-C’nin örgütsel yenilgiye uğradığı süreçten günümüze -partinin çizgisini açıktan açığa yadsıyanların dışında- onun “her yönüyle savunuyoruz” diyeninden, “THKP-C çizgisini, bazı hata ve eksiklerine rağmen Türkiye Devriminin yolunu aydınlatan bir çizgi olarak görüyoruz” diyenine kadar, bir dizi grup ve örgütlenme çıkmış olmasına karşın, bu yapıların hiçbiri THKP-C’nin işlevlerine sahip bir örgütsel bütünlük ortaya koyamamıştır. Dahası, bu grup ve örgütlenmelerin her biri, dışındakilere karşı ağır suçlamalarda bulunurken, ne kendi içlerinde bütünlüklü bir perspektife sahip olmuştur, ne de dışındaki grup ve örgütlerle aralarında temele ilişkin ne gibi farklılıkların olduğunu ortaya koyup, sınır çizgilerini belirginleştirmiştir. En dar olanından nispeten geniş örgütsel faaliyet içine girenine kadar, her yapılanmanın ortak olduğu bir yaklaşım; “ben bildiğim yolda yürürüm, süreçte dışındakilere kendimi kanıtlayıp kabul ettiririm” olmuştur. Yaklaşım esas olarak “ben merkez”ci olunca THKP-C çizgisini benimseyip savunduğu savı içinde olan grup ve örgütlenmiş yapıların birbirine yaklaşım politikaları; birbirlerini öncelikle yadsımak, ardından da “eritmeye” çalışmak temeline oturmuştur. THKP-C güçlerinin kümелendiği yapılanmalar “birlik” ve birbirlerine yaklaşımları böyle olunca da, potansiyel gün be gün sağlıklı olmayan temelde birbirinden uzaklaşmış, varolan gruplar hızla çoğalma ivmesi kazanmıştır. Sonuçta, dün olduğu gibi bugün de THKP-C çizgisini savunduğu iddiasında olan grup-çevre ve örgütlenmelerin arasında temele ilişkin yaklaşımlarda ne gibi farklılıkların olduğu açıkça ortada değilken, yine her grup kendini en doğru gösterme çabasındadır. Her yapı bir diğerinin bazı açmazlarını öne çıkararak, kendisini de içine alan geneldeki açmazı gözlerden kaçırmaya çalışmaktadır. Bu açmaz, “birlik” örgüt anlayışı, kitle çizgisi ve mücadele anlayışının birbirine karıştırılması, aralarındaki diyalektik bağın kavranamamasındandır.

Bizler, devrimci teorinin doğmalaştırılıp, taşlaştırılmasının acısını çeken insanlar olarak, bir yandan geçmiş yaşananlardan çıkarılacak azami dersleri, izleyeceğimiz yolun birer kazanımı düzeyine çıkarmak uğraşı içine girerken, diğer yandan savunduğumuz THKP-C çizgisini her türlü saplantıdan ve dogmatizmden uzak ele alıp pratiğimize ışık tutacak düzeye yükselme çabamızda bir an olsun duraksamayacağız. Bu doğrultudaki adamlarımızı sıklaştırırken de esas olarak iki

noktayı gözden kaçırmayacağız. Birincisi, nesnenin somut çözümlenmesinden hareketle, bilinç düzeyine çıkarılan doğru önermelere dört elle sarılarak onların özünü bozmadan somuta yanıt verebilecek zenginliğe ulaştırma çabasına gireceğiz. İkincisi, düne kadar savunucuları içinde bizlerin de yer almış olduğu yanlışlığı, somuta yanıt vermezliği kanıtlamış yaklaşım ve önermeleri, hiçbir savunma güdüsüne kapılmadan mahkum edip yadsıma yoluna gideceğiz. Bizler devrimin sorunlarına bu yaklaşımla eğilirken, her devrimci teoriyi ortadoks kiliselerin mantığıyla ele alanların, hem de gerçek niyetlerini devrimci teorinin lafızları ardında gizlemeye çalışanların, çok yönlü saldırılarına hedef olacağımızın bilincindeyiz. Yine doğru devrimci düşünce ve önermeleri savunmanın, onların gerektirdiği adımları kararlılıkla atmanın yüceliğini, her türlü dogmatizmin, öznelğin oklarına göğüs germenin çok ilerisinde bir anlam taşıdığına da bilincindeyiz.

▪ GÜNDEMİMİZİN ANA HATLARINI ŞÖYLE İFADE EDEBİLİRİZ

Birincisi, güçlerimizi toparlamak, mücadeleye yöneltmek; ikincisi, Kürdistan'da sömürgeciliğe karşı savaştan devrimci ulusal güçlerle dayanışma içerisinde bulunarak, Kürt ve Türk halklarıyla azınlıklardan oluşan güçlerin birlikteliğinin sağlanması yönünde mücadele içinde birlik sağlamak; üçüncüsü, THKP-C güçlerinden birlikte olabileceklerimizle örgütsel birliğe hizmet eden mücadele birlikteliği sağlamak, ayrı olacaklarımızla ayırım noktalarımızı netleştirmek; dördüncüsü, ülkemizin diğer devrimci güçleriyle ittifakların, eylem birlikteliklerinin zeminini oluşturmaktır. Bu yolla geleceği kucaklamak iddiasında bulunacak ve geleceği kucaklamaya aday olacak THKP-C somut bir güç haline gelecektir. Ve devrim THKP-C önderliğinde proletaryanın ve ezilen halkların olacaktır.

İbrahim Yirik

***Kaynak: Sosyalizm ve Toplumsal Mücadeleler Ansiklopedisi, s. 2370-2371.
Kasım 1991***